

ปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อคนทั้งมวล

มีนาคม

๒๕๖๐

พลังภาคเอกชนกับการปฏิรูปการเรียนรู้

พลังภาคเอกชน กับการปฏิรูปการเรียนรู้

‘เวทีการศึกษากับการเปลี่ยนแปลงประเทศไทย’ จัดขึ้นโดยสำนักสนับสนุนสุขภาวะเด็ก เยาวชน และครอบครัว (สำนัก ๔) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ร่วมกับมูลนิธิสตรี-สตรีวิงส์ (มสส.) และภาคีที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ เพื่อให้เป็นเวทีพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่องโดยเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๐ ได้จัดประชุมในหัวข้อ **‘พลังภาคเอกชนกับการปฏิรูปการเรียนรู้’** เพื่อนำเสนอบทเรียนจากโรงเรียนต้นแบบโดยความร่วมมือจากภาคเอกชนเพื่อขับเคลื่อนงานด้านการศึกษาพื้นฐานและการพัฒนาผู้นำ อันจะนำไปสู่การปฏิรูปการเรียนรู้ต่อไป

กลไกสำคัญในการขับเคลื่อนคือ พลังจากภาคเอกชนที่จะเข้ามาเติมเต็ม สานต่อและเชื่อมโยงกับพลังจากชุมชน ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียน เด็กนักเรียน ครู ผู้ปกครอง ตลอดจนผู้นำในชุมชนท้องถิ่น โดยอาศัยบทเรียนจากโรงเรียนต้นแบบเพื่อนำไปสู่การปฏิรูประบบการเรียนรู้อย่างทั่วถึงทั้งประเทศอย่างเท่าเทียมและยั่งยืน

๑. พลังภาคเอกชนสู่การปฏิรูป

“ตอนนี้ภาคเอกชนมีกำลังมากที่สุด เพราะฉะนั้นมีความจำเป็นที่ภาคเอกชนจะต้องเข้ามาสู่การพัฒนาหลายอย่างในภาคต่างๆ แต่พอเรามานพุดกันเรื่องพลังภาคเอกชนกับการปฏิรูปการเรียนรู้ที่อยู่ภายใต้แนวคิดใหญ่เรื่อง Business for Development หรือภาคธุรกิจกับการพัฒนาประเทศไทย อันนั้นเป็นแนวคิดใหญ่ และภายใต้แนวคิดนั้นนำไปสู่ยุทธศาสตร์ที่เรียกว่า ‘ประชารัฐ’ ที่รัฐบาลดำเนินการอยู่” ศ.อุว.ประเวศ วชิร蓉ประธานมูลนิธิสตรี-สตรีวงศ์ กล่าวปาฐกถาในเวทีเสวนา โดยอธิบายถึงความซับซ้อนของสังคมในยุคปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จนองค์ความรู้ในรูปแบบเดิมจำเป็นต้องมีการ‘ปฏิวัติการเรียนรู้’ (Learning Revolution) จากเดิมที่มหาวิทยาลัยเคยมีคำตอบในการแก้ปัญหาได้แปรเปลี่ยนไปสู่สถาบันอื่น นั่นก็คือองค์กรต่างๆ ในภาคเอกชน

รูปแบบการจัดการขององค์กรภาคเอกชนที่คนทั่วไปเข้าใจ รวมทั้งภาพลักษณ์ที่สะท้อนให้เห็นในอดีตที่ผ่านมามักเป็นไปในรูปแบบของการให้เงิน หรือสนับสนุนเงินทุนเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนา ทว่าที่สุดแล้ว ศ.นพ.ประเวศ ได้ให้ข้อสรุปว่า การพัฒนาต้องไม่ใช่แค่การให้เงิน แต่การพัฒนาคือการเรียนรู้และปฏิบัติไปด้วยกัน เพราะฉะนั้นสิ่งที่เครือข่ายวิชาการด้านการศึกษาพยายามทำกันมาตลอดคือการใช้กระบวนการที่เรียกว่า‘การเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติ’ (Interactive Learning Room Solution) ในสถานการณ์จริง

“เพราะสถานการณ์จริงมีความซับซ้อน มีความยาก มีความจำเพาะ ไม่มีใครสามารถใช้ความรู้สำเร็จรูปทำได้ เนื่องจากมีหลายคน หลายองค์กร หลายสถาบันเกี่ยวข้อง จึงต้องเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติ ในสถานการณ์จริง อันนี้เป็นเครื่องมือที่ทำให้ผ่านความยากไปได้และทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในทิศทางที่ดีขึ้น”

การศึกษาไทยในรอบ
๑๐๐ ปีที่ผ่านมา

คือ

การท่องวิชา

ทำอะไรไม่เป็น คิดไม่เป็น จัดการไม่เป็น อยู่ร่วมกันไม่เป็น ไม่รู้ความจริงของแผ่นดินไทย

วิพากษ์คิด

เศรษฐกิจ การเมือง สังคม
สิ่งแวดล้อม ศิลธรรม
คุณภาพคน

ศ.นพ.ประเวศ ยังกล่าวต่ออีกว่า การศึกษาไทยในรอบร้อยปีที่ผ่านมาเน้นไปที่เรื่องการท่องจำมากกว่าการลงมือปฏิบัติ เมื่อขาดการลงมือปฏิบัติ จึงขาดภูมิปัญญาในการคิดเชื่อมโยง ขาดระบบการจัดการทางความคิด เพราะมีแต่เอาเวลาไปท่องหนังสือ และเมื่อขาดการเชื่อมโยงความคิด ก็ไร้ความรู้ที่แท้จริงเกี่ยวกับสังคมและประเทศ ก่อให้เกิดวิกฤติ ๖ ข้อที่นำไปสู่เหตุผลของการปฏิรูปการเรียนรู้ นั่นคือ วิกฤติเศรษฐกิจ การเมืองสังคมสิ่งแวดล้อม ศีลธรรม และวิกฤติคุณภาพคน

“ที่นี่ ถ้าเราพูดถึงปฏิรูปการเรียนรู้ ปฏิรูปการศึกษา ก็คือการอภิวัฒน์ การพัฒนาคุณภาพคนไทยทั้งหมด ซึ่งต้องมองให้กว้างกว่าเดิมเพราะถ้าเราพูดถึงเรื่องการศึกษาอย่างเดียว เรามักจะมองแค่กระทรวงศึกษามองเฉพาะโรงเรียน”

ในการปฏิรูปการเรียนรู้และระบบการศึกษา ศ.นพ.ประเวศ ไม่เพียงแต่มองปัญหาด้านการเรียนการสอนเท่านั้น หากยังมองไปถึงปัญหาในเชิงเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในครอบครัวที่พ่อแม่ยากจน เนื่องจากแต่ละปีประเทศไทยมีเด็กเกิดใหม่ปีละ ๗๐๐,๐๐๐ คน คำถามที่สำคัญคือ หากพ่อแม่ที่ยากจนเหล่านั้นยังยากจน การศึกษา ไม่มีเวลาเลี้ยงดู ให้การสอนเท่าที่เวลามีแล้ว จะเกิดอะไรขึ้น ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมองให้ไกลกว่าระบบการเรียนการสอนในโรงเรียน

คำตอบในเรื่องนี้ ศ.นพ.ประเวศ ได้ชี้ให้เห็นว่า การที่จะปฏิรูปการเรียนรู้ได้นั้น ต้องไม่ใช่ไปทำให้นักเรียนได้คะแนนดีขึ้น แต่เป็นการเปลี่ยนฐานการเรียนรู้จากการเอาวิชาเป็นตัวตั้ง ให้เป็นการเอาชีวิตเป็นตัวตั้ง เพราะชีวิตคือการศึกษา การศึกษาคือชีวิต

เมื่อเอาชีวิตเป็นตัวตั้ง จึงทำให้คนรู้จักคิดเป็น ทำเป็น จัดการปัญหาเป็น อยู่ร่วมกับสังคมเป็น รวมถึงรู้ความจริงของแผ่นดินไทยและของโลก

การปฏิรูปการเรียนรู้-การอภิวัฒน์การพัฒนาคุณภาพคน

เปลี่ยนฐานการเรียนรู้

เอาวิชาเป็นตัวตั้ง

เอาชีวิตเป็นตัวตั้ง

- ทำเป็น
- คิดเป็น
- จัดการเป็น
- อยู่ร่วมกันเป็น
- รู้ความจริงของแผ่นดินไทย

แก้วิกฤติชาติ
พัฒนาอย่างบูรณาการ

ระบบการเรียนรู้จากการลงมือทำ

“ในส่วนของภาคเอกชน เรามีสถานประกอบการทั่วประเทศคาดว่าประมาณ ๔๐๐,๐๐๐ แห่ง ซึ่งจุดแข็งอย่างหนึ่งของภาคธุรกิจเอกชนหรือสถานประกอบการที่ประสบความสำเร็จต้องมี ๓ อย่าง คือบุคลากรต้องทำงานเป็น อดทน และรับผิดชอบ ถ้าเอกชนเหล่านี้สามารถเชื่อมโยงกับโรงเรียนทั้งหมดที่มีอยู่ทั่วประเทศประมาณ ๓๗,๐๐๐ แห่ง เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ ฝึกฝนให้ทำงานเป็น สร้างคนที่มีความอดทนและรับผิดชอบ จากนั้นก็นำความรู้เข้าไปเพิ่มเติมให้การทำงานได้ดีขึ้น ถ้าทำตรงนี้ได้ ทั้งโรงเรียนและภาคเอกชนก็จะได้ประโยชน์ร่วมกัน อันนี้คือการจัดการ”

ภาคเอกชนกับการปฏิรูปการเรียนรู้

สถานประกอบการ ๕๐๐,๐๐๐ แห่ง
(ทำเป็น อคทน รับฝึกชอบ)

โรงเรียน ๓๓,๐๐๐

การเรียนรู้ร่วมกัน
ในการปฏิบัติ
ในสถานการณ์จริง

เมื่อระบบการเรียนการสอนในโรงเรียนที่มีมาแต่เดิมไม่ตอบโจทย์ปัญหาในสถานการณ์ปัจจุบันอีกต่อไป องค์การภาคเอกชนจึงเป็นคำตอบของโลกในยุคปัจจุบัน ดังที่ ศ.นพ.ประเวศ มองว่าการจะปฏิรูปการเรียนรู้ และปฏิรูปการศึกษาไทยได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยพลังของภาคเอกชนในการทำงานร่วมกันทั้งในระดับจังหวัด โดยอาศัยโครงสร้างของแต่ละจังหวัด ทั้งในส่วนของภาคการศึกษา ภาคองค์กรปกครองท้องถิ่น และภาคธุรกิจ โดยอาศัยพันธมิตรจากองค์กรภาคเอกชนหากร่วมมือกันจะนำมาซึ่งการสร้างสัมมาชีพเต็มพื้นที่ และสามารถแก้ปัญหาวิกฤติชาติได้อย่างบูรณาการ

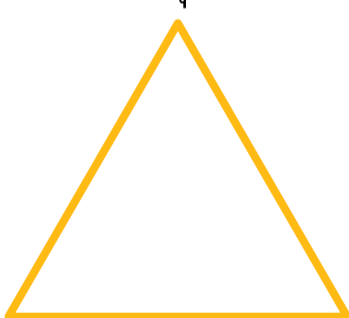
ภาคจัดองค์กรภาคเอกชน

Business Council for Education

ส่วนกลาง

จังหวัด

ภาคธุรกิจ

+ ภาคีส่งเสริม
ปฏิรูปการเรียนรู้

ภาคการศึกษา

องค์กรปกครองท้องถิ่น

สร้างสัมมาชีพเต็มพื้นที่

“ถ้าในแต่ละจังหวัดได้เข้าไปร่วมมือกับภาคธุรกิจ ไปร่วมกับภาคการศึกษา ไปร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อจะช่วยกันปฏิรูปการเรียนรู้ ช่วยกันขยายฐานออกไป ถ้าเราจับตรงนี้ได้ไม่เพียงแต่โรงเรียนเท่านั้นที่จะได้ประโยชน์เพราะในทุกพื้นที่เรามีเด็ก มีเยาวชน ซึ่งจะสามารถพัฒนาตนเองขึ้นมาเป็นอนาคตของชาติเลยที่เดียว” รองประธานมูลนิธิสวดศรี-สุฤษดีวงศ์ ระบุ

๒. เสริมสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลง

จากเป้าหมายของโครงการประชารัฐด้านการศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและยกระดับการจัดการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดทำและเปิดเผยข้อมูลของสถาบันการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล และเพื่อส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาระบบ ICT ตลอดจนถึงพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อก้าวไปสู่ระดับนานาชาติ

ศุภชัย เจียรวนนท์ รองประธานกรรมการ เครือเจริญโภคภัณฑ์กรรมการผู้จัดการใหญ่ กรรมการ- ผู้จัดการใหญ่ และประธานคณะผู้บริหาร บริษัท ทูคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ในฐานะหัวหน้าทีมภาคเอกชน คณะทำงานสานพลังประชารัฐด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานและการพัฒนาผู้นำ กล่าวถึงภาพรวมของการขับเคลื่อน งานสานพลังประชารัฐเอาไว้ว่าการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาไทยนั้นส่วนหนึ่งควรเน้นไปที่ตัวระบบนิเวศของ ระบบการศึกษาไทยและพื้นฐานด้านธรรมาภิบาล รวมถึงการเปรียบเทียบผลลัพธ์จากการปฏิบัติ

“แนวทางก็คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนครู และครูพี่เลี้ยงซึ่งเป็นตัวแทนจากเอกชน ต้องมาวางเป้าหมายร่วมกัน ซึ่งเป้าหมายไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน เพราะทำที่สุดแล้วเชื่อว่าเราจะเห็นสถาบันต้นแบบ หรือ best practice เกิดขึ้น แล้วถ้ามีการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้แล้ว ผู้อำนวยการโรงเรียนก็จะได้เรียนรู้จาก best practice นั้น รวมทั้งทำให้กลไกตลาดทำงาน เกิดการแข่งขันของสถานศึกษาต่างๆ ว่าจะทำอย่างไรให้ผู้ปกครอง ชุมชน รวมทั้งเอกชนในท้องถิ่นได้เห็นผลลัพธ์ของการศึกษาที่ดีขึ้น”

ศุภชัยอธิบายเพิ่มว่า ในการชี้ชวนให้พ่อแม่ผู้ปกครองของเด็กนักเรียนเข้าใจเรื่องกลไกการตลาดด้าน การศึกษาที่สอดคล้องกับการปฏิรูปการเรียนรู้ นั้น จะต้องทำให้พ่อแม่และผู้ปกครองมองเห็นศักยภาพในตัวของ บุตรหลาน มองเห็นความสำคัญของการเรียน โดยกลไกนี้ไม่เพียงแต่เป็นกลไกในระดับท้องถิ่นที่จะต้องเข้ามา ช่วยพัฒนาส่งเสริมเท่านั้น แต่ยังคงขยายไปสู่ระดับประเทศอีกด้วย ซึ่งจะทำให้เกิดการขับเคลื่อนไปทั้งภาพรวม ของระบบกลไกการตลาด ตลอดจนการสร้างค่านิยมที่ถูกต้องต่อการดึงศักยภาพเด็กออกมา

ในส่วนต่อมา ศุภชัยได้กล่าวต่ออีกว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ นอกจากในด้านวิชาการ คุณธรรม จริยธรรม จะต้องมีการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำให้มากขึ้น ดังที่ ศ.นพ.ประเวศ นำเสนอไว้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะ เกิดขึ้นได้ก็ด้วยการกระตุ้นของตัวผู้นำในโรงเรียนหรือในชุมชนเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

“จริงๆ แล้วตัวผู้นำการเปลี่ยนแปลงก็คือผู้นำที่มีอยู่แล้ว หรืออาจเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนซึ่งท่านอาจต้องใช้เวลาในการปรับตัว ฉะนั้น บทบาทของภาคเอกชนที่จะเข้ามาช่วยได้ก็คือ การสนับสนุนผ่านกองทุนโรงเรียน ประชาธิรัฐและสามารถที่จะส่งบุคลากรที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเข้าไปในโรงเรียนได้ ตัวของครูเองก็เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ค่อนข้างสำคัญถ้าหากมีการฝึกอบรมให้ดีจะสามารถดึงศักยภาพทั้งของครูและเด็กนักเรียนได้ด้วย”

ศุภชัยเสนอว่า การเสริมสร้างศักยภาพสามารถทำได้หลายแนวทาง เช่น การพัฒนาหลักสูตรความเป็นผู้นำ พัฒนาระบบอบรมออนไลน์ รวมถึงการใช้สื่อดิจิทัลเข้ามาผสมผสาน ซึ่งภาคเอกชนสามารถที่จะเข้ามาเติมเต็มให้ได้

นอกจากการพัฒนาในระดับท้องถิ่นแล้ว ศุภชัยยังมองไปถึงการเชื่อมโยงไปสู่ระดับภูมิภาค การเสริมศักยภาพเข้าไปในสถาบันการศึกษาต่างๆ ผ่านความร่วมมือกับภาคเอกชน เพื่อที่จะขับเคลื่อนให้ครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ

“ถ้าเราสามารถดึงเอาบุคลากรระดับโลกเข้ามาช่วยได้ ทั้งอาจารย์ ทั้งนักวิทยาศาสตร์ ไปจนถึงระดับบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพสูง ซึ่งจะทำให้ระบบการเรียนรู้ของเราปรับตัวเร็วขึ้น และทำให้ก้าวไปสู่ตลาดที่ใหญ่ขึ้นกว่าเดิม ทั้งตลาดอาเซียน หรือตลาดในเอเชีย”

จากมุมมองในระดับมหภาค ศุภชัยย้อนกลับมามองถึงระดับจุลภาคว่า ความรู้ความสามารถของคนไทยในภาพรวมถือว่าเติบโตก้าวหน้าขึ้นมาก ขาดแต่เพียงบุคลากรที่ถึงพร้อมทั้งในด้านศักยภาพและคุณภาพ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาตลาดที่ใหญ่ขึ้น ทำให้ GDP ของประเทศเติบโตสูงขึ้น ซึ่งหากมีการพัฒนาระบบการศึกษาอย่างทั่วถึงก็จะนำไปสู่การลดช่องว่างของความเหลื่อมล้ำทั้งในภาคอุตสาหกรรมและโดยเฉพาะภาคการเกษตร ซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ

ก้าวต่อไปของโครงการสานพลังประชารัฐที่ศุภชัยมองไว้ก็คือ การสร้างบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในด้านไอทีและมัลติมีเดียขึ้นมา ส่วนที่มีอยู่แล้วก็ต้องพัฒนาความรู้และทักษะให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้ระบบนิเวศการศึกษาเป็นไปอย่างสมบูรณ์

“มุมมองของผมในเรื่องระบบการศึกษา ผมมองว่าปัญหาที่เป็นต้นเหตุคือ การผูกขาดระบบการศึกษาว่า ๓๗,๐๐๐ โรงเรียนไว้ในมือของภาครัฐ ทำให้กลไกตลาดไม่ทำงานเท่าที่ควร ทุกวันนี้กลไกตลาดของระบบการศึกษาในอำเภอหรือเมืองใหญ่ๆ ยังคงทำงานอยู่ พ่อแม่ผู้ปกครองส่วนหนึ่งก็ยอมที่จะจ่ายแพงอีกหน่อยเพื่อจะส่งลูกเรียนพิเศษ ส่งลูกเข้าเรียนโรงเรียนต่างๆ

“ดังนั้น ถ้าเราจะปรับเปลี่ยนเรื่องการศึกษา โจทย์ก็คือทำอย่างไรจึงจะกระจายทรัพยากรได้อย่างทั่วถึง ซึ่งกองทุนประชารัฐการศึกษาอาจเป็นจุดเริ่มต้นได้อย่างหนึ่ง และกลไกการตลาดจะขับเคลื่อนได้ก็ต้องเริ่มจากความโปร่งใส การวางเป้าหมาย และการติดตามประเมินผล”

ศุภชัยบอกอีกว่า ทุกวันนี้กระทรวงศึกษาธิการมีงบประมาณปีละกว่า ๕๐๐,๐๐๐ ล้านบาท แต่แนวปฏิบัติก็ยังคงเดิม ไม่สามารถเปลี่ยนได้ ยกเว้นว่าจะมีการปฏิรูปกระทรวงศึกษาธิการ ปรับโครงสร้างใหม่ และสร้างภาคีแนวระนาบให้มากขึ้น โดยให้จังหวัด ท้องถิ่น โรงเรียน ผู้ปกครอง รวมถึงภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมกำหนดอนาคตการศึกษาของบุตรหลานร่วมกัน จึงสามารถขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้

๓. เมื่อครูให้ความรักนักเรียน นักเรียนก็รักครู

หากจะทำความเข้าใจถึงแนวทางการร่วมมืออย่างเป็นเครือข่ายระหว่างโรงเรียนกับภาคเอกชน อาจจำเป็นต้องศึกษาจากตัวอย่างดีๆ ของโรงเรียนต้นแบบเพื่อให้เห็นภาพชัดเจนขึ้น

นับตั้งแต่เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ โรงเรียนบ้านตะเคียนรามก่อตั้งขึ้นโดยอาศัยศาลาวัดบ้านตะเคียนราม ตะวันออกเป็นสถานที่เรียน ผ่านวันเดือนปีของสารพัดปัญหาอย่างยาวนานจนมาถึงห้วงปี ๒๕๕๔ ปัญหาเหล่านั้นจึงเริ่มได้รับการคลี่คลายผ่านการริเริ่มของผู้อำนวยการโรงเรียนคนปัจจุบัน **อำนวยการ มีศรี** ซึ่งได้บอกเล่าสภาพโดยรวมของโรงเรียนบ้านตะเคียนรามไว้ว่าเป็นโรงเรียนที่อยู่ติดชายแดน เด็กนักเรียนส่วนใหญ่เป็นลูกชาวไร่ชาวนาที่มีเชื้อสายเขมร ซึ่ง ผอ.อำนวยการ มองว่าเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ การคิด และอ่าน อันเป็นปัจจัยสำคัญ

“คือดูออกว่าเด็กคิดอะไรไม่เป็นก็จากการตอบคำถามของเด็ก ทั้งเรื่องทักษะการแก้ปัญหาชีวิตของเด็ก เรื่องความพยายาม ความรับผิดชอบ ความอดทน การใช้เวลา การทำการบ้าน ทำงานร่วมกันไม่เป็น ขาดเรียนมาก และที่สำคัญคือทะเลาะเบาะแว้งกัน ข้าวของหายบ่อย ยิ่งเปิดภาคเรียนใหม่ ได้สิ่งของใหม่ๆ มาโรงเรียนผู้ปกครองเพิ่งซื้อให้ พอมาโรงเรียนถอดไว้แป๊บเดียวหาย หนังสือสมุดเรียนใหม่ๆ ก็หาย หนักกว่านั้นคือทำลายข้าวของโรงเรียน ไม่ฟังกติกา โมโหอะไรมาหน่อยก็ซึ่รุเข้ามาในห้องเรียนเลย เอาไม้ไปฟาดโต๊ะ ตู้ หลอดไฟ ผมถามว่าเพราะอะไร เขาโมโหคุณครู คุณครูไม่ให้เขาผ่าน เรียนไม่ผ่านอย่างนี้เป็นต้น เพราะกติกากการประเมินเงื่อนไขปลายภาคว่าไว้อย่างนั้น ครูเขาก็ทำตามกติกา แต่เด็กโมโห เหล่านี้คือปัญหาที่เผชิญอยู่ค่อนข้างจะหนักมาก”

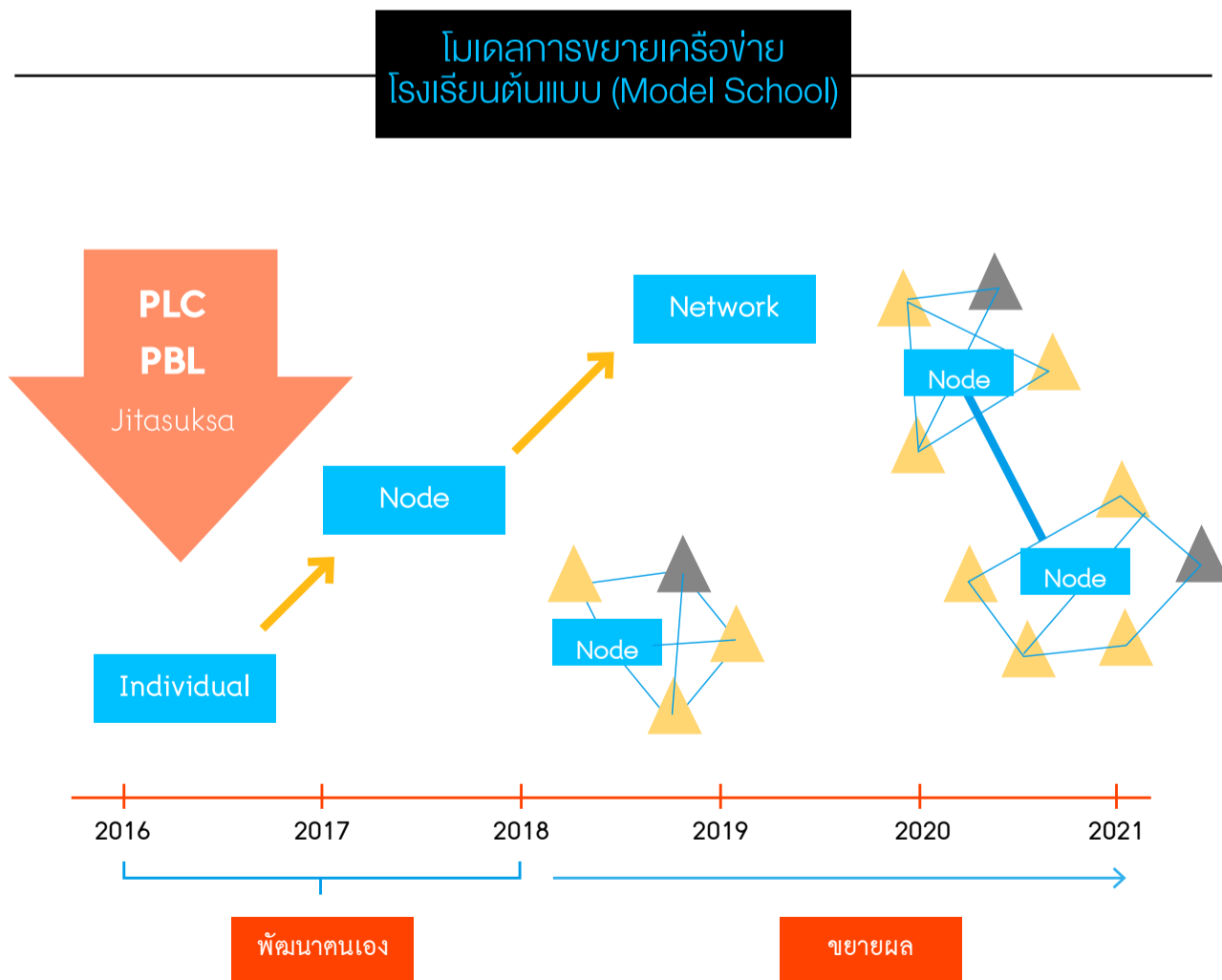

จากปัญหาที่ไม่เพียงเกิดจากตัวเด็กส่งผลไปสู่การเรียนรู้ไม่จบ หรือลาออกก่อนเรียนจบค่อนข้างสูงด้วย ข้อจำกัดของกติกาในการวัดผลประเมินการศึกษา จน ผอ.อำเภวย ต้องไปปรึกษาคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่ก็ไม่ได้รับแนวทางในการแก้ปัญหาที่ชัดเจนแต่อย่างใด กระทั่งแม้การนำประสบการณ์ในฐานะผู้อำนวยการโรงเรียนมาตั้งแต่ห้วงปี ๒๕๓๔ มาใช้ก็ยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรมจวบจนปี ๒๕๕๗-๒๕๕๘ เมื่อ ผอ.อำเภวยและคณะกรรมการโรงเรียนได้เดินทางไปดูงานที่โรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา จังหวัดบุรีรัมย์ที่มีเงื่อนไขทางสภาพแวดล้อมและลักษณะของเด็กคล้ายคลึงกันกับโรงเรียนบ้านตะเคียนราม จึงนำกลับมาพูดคุยเพื่อหาหนทางแก้ไขปัญหา

“เราตัดสินใจกันว่า ถ้าอย่างนั้นก็เอานวัตกรรมของลำปลายมาศฯ มาเป็นต้นแบบ ถกเถียงกันอยู่พอสมควรว่าจะเอาอย่างไร เอาอันไหนก่อน เพราะมันเยอะ แล้วจะทำได้หรือไม่ได้ ตอนนั้นก็กังวลอยู่มากไม่รู้จะทำได้แค่ไหน แต่จำเป็นต้องลงมือทำอะไรสักอย่าง เนื่องจากโรงเรียนมีปัญหามาก”

จากการทดลองนำนวัตกรรมการศึกษาโดยมีโมเดลของโรงเรียนลำปลายมาศพัฒนาเป็นต้นแบบเป็นเวลา ๖ เดือนด้วยการปรับทั้งในส่วนของแผนงาน โครงการ และโครงสร้างของครู ไปจนถึงการปรับเปลี่ยนการเงินให้สอดคล้องกับรูปแบบโมเดลของลำปลายมาศพัฒนา

“เราทดลองประมาณ ๖ เดือน จากนั้นค่อยๆ ปรับแผนงาน โครงการ เป้าหมายอะไรต่างๆ ใหม่ ปรับเปลี่ยนโครงสร้างของครู โรงเรียน ให้สอดคล้องกับการใช้นวัตกรรมนี้ปรับเปลี่ยนการเงินของโรงเรียนให้เหมาะสมว่าใช้เงินอย่างไรจึงจะพอเพียง หลังจากทดลองไประยะหนึ่งเราก็มาดูผลของ PLC (Professional Learning Community หรือ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ)ซึ่งจะเป็นการพัฒนาครู พัฒนาตัวผู้บริหาร พัฒนาตัวเขาให้สามารถใช้กระบวนการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning: PBL) ในระบบศึกษาได้ดีขึ้น แล้วครูก็จะลงไปทำงานกับเด็กๆ ในห้องเรียน ซึ่งผลก็ออกมาเป็นที่พอใจ จนเห็นว่าเด็กเริ่มมีการพัฒนาที่ดีขึ้นเป็นที่น่าพอใจมากขึ้นเรื่อยๆ แต่อาจยังไม่ถึงขั้นว่าดีที่สุดใน”

ถึงแม้ว่าจะยังไม่ได้ผลในขั้นที่ดีที่สุด แต่ ผอ.อำนาจมองว่าหากนับตั้งแต่ปี ๒๕๕๘ มาจนถึงปี ๒๕๕๙ แล้ว โรงเรียนบ้านตะเคียนรามนับได้ว่าอยู่ในช่วงเวลาของการพัฒนาตัวเองให้ชำนาญมากขึ้น จนกระทั่งสามารถพูดได้ว่าบ้านตะเคียนราม คือโรงเรียนอีกสาขาหนึ่งของลำปลายมาศฯ ที่สามารถต่อกิ่งกันไปยังโรงเรียนอื่นๆ ในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ

“เราคาดว่าไม่นานโรงเรียนต่างๆ ในบริเวณใกล้เคียงก็จะเริ่มมาขอให้เราช่วยแล้วเราก็จะพัฒนาเป็นผู้ช่วยเหลือโรงเรียนอื่นๆ ก็จะได้เครือข่ายมากขึ้น โรงเรียนใกล้ๆ กันเข้ามาคุยกับผมประมาณ ๓๔ โรงเรียนแล้ว ทั้งในจังหวัดเดียวกันและต่างจังหวัด ซึ่งถ้าแนวทางนี้เข้มแข็งพอก็พอจะช่วยเหลือกันได้ แต่ก็คงแค่ระดับหนึ่งเท่านั้น คงไม่ใช่ทำได้ทั้งหมดตอนนี้มีคนมาดูงานมากขึ้นๆ ด้วยเหตุที่เรามีอะไรให้เขาดู มีผลงานของเด็กให้เขาดู ผมคิดว่าสิ่งเหล่านี้คือสิ่งที่โรงเรียนได้ทำมาตลอด ๒ ปี”

ความสำเร็จทั้งหมดนั้นกล่าวได้ว่า เกิดขึ้นจากจิตใจที่อยากจะเปลี่ยนแปลงของครู จิตใจที่อยากจะเห็นเด็กๆ เติบโตเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

ระบบการเรียนรู้แบบ PLC

‘ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ’ หรือที่รู้จักในชื่อ PLC (Professional Learning Community) คือ การรวมตัวรวมใจ รวมพลัง และการร่วมมือกันของคณะครู ผู้บริหาร นักเรียน นักศึกษาในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้อันของตัวนักเรียนเป็นสำคัญ

จุดมุ่งหมายของ PLC คือ การสร้างชุมชนสำหรับการปฏิสัมพันธ์เพื่อลดความโดดเดี่ยวของบุคลากรในสถานศึกษา อีกทั้งยังเป็นการเปิดโอกาสให้ครูเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง เพื่อเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพสู่มาตรฐานการเรียนรู้อันของนักเรียนเป็นหลัก ดังที่ ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช ประธานมูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์ (มสส.) ได้ให้นิยามไว้ว่า เป็น ‘ครูเพื่อศิษย์’ และมองว่าเป็น ‘ศิษย์ของเรา’ มากกว่า ‘ศิษย์ของฉัน’ โดยใช้การเรียนรู้ของครูเป็นตัวตั้งในการปรับเปลี่ยน ปรับปรุง จัดการการเรียนรู้อันของตัวครูเอง เพื่อเป้าหมายสำคัญที่สุด นั่นคือ นักเรียน

โรงเรียนที่สอนด้วยครูที่เสียงเบาที่สุด

โรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นโรงเรียนเอกชนที่ก่อตั้งขึ้นโดยมูลนิธิลำปลายมาศพัฒนา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๖ เปิดสอนใน ๓ ลำดับชั้นเรียน คือ ชั้นอนุบาล ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น มีการจัดการเรียนการสอนตามหลัก PBL (Problem-based Learning) หรือ การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เน้นการพัฒนาความฉลาดภายนอก เพื่อมุ่งสู่ความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ไม่ตื่นกลัวต่อปัญหา และมองเป็นการท้าทายที่จะนำไปสู่ความเข้าใจ กระทั่งหาวิธีแก้ไขปัญหานั้นในท้ายที่สุด

โรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา เป็นโรงเรียนที่ได้รับชื่อเสียงในฐานะของ ‘โรงเรียนนอกกะลา’ กล่าวคือ เป็นโรงเรียนที่ไม่มีการสอบหรือจัดลำดับความสามารถของนักเรียน อีกทั้งครูผู้สอนยังสอนด้วยความเข้าใจในตัวเด็ก ไม่สอนด้วยเสียงอันดัง และเป็นโรงเรียนที่ผู้ปกครองจะต้องมาเรียนรู้ร่วมกับบุตรหลาน เพื่อให้ทุกคนได้มีความสุขที่สุด

ครูวิเชียร ไชยบัง ครูใหญ่ของโรงเรียนได้กล่าวไว้ว่า ‘โรงเรียนนอกกะลา’ นั้น “เป็นคำที่ใช้กระตุ้นความคิดคนให้หันมาสนใจ เป็นคำที่เขย่าความคิดคนให้เงี้ยวหูฟัง เพื่อจะได้เข้ามาค้นหาว่านัยของโรงเรียนนอกกะลาจริงๆ คืออะไร และเห็นแนวทางใหม่ๆ ในการเรียนรู้”

ลำดับถัดมา มีตัวอย่างของโรงเรียนอีกแห่งหนึ่งที่ได้รับความสำเร็จเป็นพิเศษ จากการที่โรงเรียนมีคะแนน O-net สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศถึง ๒๐-๓๐ เปอร์เซนต์ กระทั่งว่าคะแนนในลำดับที่ต่ำสุดของโรงเรียนก็ยังสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ๒๐ เปอร์เซนต์ ในขณะที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดนั้นอยู่ในระดับถึง ๖๐ เปอร์เซนต์

ไม่เพียงแต่จุดแข็งในเรื่องของผลคะแนนที่สูงเป็นอันดับต้นๆ เท่านั้น สิ่งที่เข้มแข็งอย่างมากอีกอย่างของโรงเรียนนี้ และอาจกล่าวได้ว่าเป็นส่วนสำคัญอย่างมากในการก่อร่างให้กลายเป็นโรงเรียนต้นแบบคือคณะครู ในโรงเรียนที่เอาใจใส่เด็กนักเรียน จนสามารถเรียกได้ว่ามีหัวใจของความเป็น ‘ครู’ อย่างแท้จริง ซึ่งในเรื่องนี้ **สมัค ชินบุตร** ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไผ่เกาะโพธิ์ จังหวัดสุพรรณบุรี ได้สะท้อนทัศนะไว้ดังนี้ว่า

“ในส่วนของการจัดการเรียนการสอนนั้น ต้องบอกว่าที่ทีมงานครูที่เข้มแข็งมาก ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำงานทุ่มเทเพื่อเด็กจริงๆ เช่นการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อกระตุ้นเด็ก ครูก็จะลงมาเป็นผู้นำ ลงมาทำงานไปกับเด็กด้วย นี่เป็นตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจน”

นอกจากนี้ จุดแข็งอีกอย่างหนึ่งของโรงเรียนวัดไผ่เกาะโพธิ์ก็คือสัมพันธภาพระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เนื่องจากผู้อำนวยการคนก่อนหน้าได้สร้างรากฐานไว้อย่างดีจนไม่จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนสิ่งใดนอกจากเพื่อต่อยอดแล้ว ด้วยความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนและชุมชนนั่นเอง เมื่อโรงเรียนจัดกิจกรรมที่จำเป็นต้องขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง ทั้งในเรื่องการประชุมหรือกระทั่งไปจนถึงการสอบถามกับผู้ปกครองถึงปัญหาของเด็กนักเรียนก็จะได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี แม้จะมีปัญหาในเรื่องของบุคลากรที่ยังมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบสัดส่วนของนักเรียน รวมไปถึงข้าราชการครูที่เกษียณอายุราชการไปและยังไม่ได้รับการบรรจุเข้ามาทดแทน

ความท้าทายอีกส่วนหนึ่งที่ ผอ.สมัคได้สะท้อนก็คือ การที่โรงเรียนวัดไผ่เกาะโพธิ์ได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมในโครงการโรงเรียนประชารัฐการศึกษา โดยเงื่อนไขของความท้าทายนั้นก็คือ ภายใต้วงเวลาที่ มีบุคลากรจำกัดอยู่จะทำเช่นไรให้เป้าหมายที่วางไว้ทั้งในส่วนของโรงเรียนเอง และในส่วนของโครงการประชารัฐ การศึกษาดำเนินควบคู่ไปสู่ผลสำเร็จด้วยกัน

รูปธรรมที่เห็นได้อย่างหนึ่ง **นงลักษณ์ สุขมวล** ในฐานะของครูโรงเรียนวัดไผ่เกาะโพธิ์ได้บอกเล่าประสบการณ์ไว้ว่าในฐานะที่เป็นครูมา ๑๕ ปี วัฒนธรรมที่สำคัญประการหนึ่งของโรงเรียนวัดไผ่เกาะโพธิ์ก็คือความทุ่มเทในการทำงาน

“ที่ผ่านมามีเห็นรุ่นพี่ที่ทุ่มเททำงาน ไม่ว่าจะนอกเวลาหรือวันหยุดก็ยังมาทำ รวมถึงในช่วงปิดภาคเรียนด้วย สำหรับผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียน พวกเรามุ่งที่จะสอนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้กับนักเรียนให้ได้มากที่สุด แต่ไม่ได้มุ่งให้เก่งอย่างเดียวเรามุ่งเน้นให้เด็กพัฒนาตนเองก่อนถ้าเด็กไม่มีวินัย ไม่มีระเบียบ การเรียนก็คงจะทำได้ไม่ได้”

ความทุ่มเทที่เกิดขึ้นได้จากการร่วมแรงร่วมใจระหว่างครูด้วยกันเอง นงลักษณ์สะท้อนว่า สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นจากตัวครูรุ่นพี่ที่แสดงให้เห็นถึงความทุ่มเทในการสอน ทุ่มเทติดตามผลการเรียน ตลอดจนความห่วงใยที่มีต่อเด็กๆ แต่สิ่งหนึ่งที่ทำให้เธออดที่จะกังวลไม่ได้ก็คือหากมีการเปลี่ยนแปลงผู้อำนวยการโรงเรียนคนใหม่ ทิศทางการบริหารจะมีความต่อเนื่องหรือไม่

สุดท้าย นางลักษณัททัยไขว้ว่า ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา มักมีคนสอบถามอยู่เสมอว่าทำไมนักเรียนโรงเรียนวัดไผ่เกาะโพธิ์จึงมีคะแนนสูงสุดจากค่าเฉลี่ยของ O-net คำตอบนั้นก็คือ

“ก็สอนสิคะ คุณสอนให้เต็มที่ สอนให้เต็มความสามารถ สู้ฝีมือ รับรองต้องได้แน่นอน ถ้าเราทุ่มเทใจให้กับการทำงาน”

ลำดับสุดท้ายจากโรงเรียนต้นแบบที่จะนำเสนอผลงานในเวทีแห่งนี้ เป็นโรงเรียนที่อาจจะกล่าวได้ว่ามีข้อจำกัดมากมายทั้งเรื่องสภาพพื้นที่ที่อยู่บนดอยสูง การเข้าถึงเป็นไปอย่างยากลำบาก สภาพความเป็นอยู่ของชาวบ้านในชุมชน ไปจนถึงปัญหาเรื่องอุปสรรคในการสื่อสาร เนื่องจากเด็กนักเรียนส่วนใหญ่เป็นชนเผ่ากะเหรี่ยงไม่นับปัญหาที่สำคัญที่สุดคือ ทศนคติของผู้ปกครองและตัวเด็กเองที่ไม่มีความเชื่อมั่นในตัวครูและโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับสิ่งที่ศุภชัยได้กล่าวไว้ในช่วงแรกถึงเรื่องการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้ปกครอง ที่ต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการเพิกนหาคุลากรที่มีทั้งคุณภาพและคุณธรรม

โรงเรียนบ้านจันทร์ อำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ เป็นโรงเรียนที่ให้ภาพชัดที่สุดอีกภาพหนึ่งของภาคเอกชนที่เข้ามาให้ความช่วยเหลือและสนับสนุน ซึ่งในเรื่องนี้ **สมจิต ตาคำแสง** ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านจันทร์ เล่าว่า แม้จะได้รับการสนับสนุนที่ดีจากเอกชน แต่หากโรงเรียนไม่เริ่มต้นแก้ไขปัญหาด้วยตัวเองก็ยากที่จะประสบความสำเร็จ

“จริงๆ แล้วเราเริ่มพัฒนาตั้งแต่ปี ๒๕๕๒ เริ่มจากปัญหาที่ชาวบ้านเสื่อมศรัทธาตอนที่เข้าไปอยู่ใหม่ๆ ก็มีดีไปแปดด้านเหมือนกันไม่รู้จะเริ่มตันจากอะไรก่อน โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีนักเรียนชาวเขาใช้ภาษาถิ่นมากกว่าภาษาไทย การสื่อสารจึงค่อนข้างยาก ผู้ปกครองการศึกษาค่อนข้างที่จะน้อย ส่วนมากไม่จบ ป.๖ บ้างก็อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ซึ่งเป็นอุปสรรคอย่างหนึ่งในการจัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา”

ด้วยความขาดศรัทธาต่อครูและโรงเรียน ซึ่งคนในพื้นที่ไม่เชื่อมั่นใน ‘ครูดอย’ ไม่นับรวมปัญหาเรื่องการเดินทางที่ค่อนข้างยากลำบาก เด็กนักเรียนจึงเลือกที่จะเดินทางไปเรียนโรงเรียนอื่นแทนการเรียนที่บ้านจันทร์ ปัญหานี้ทำให้ ผอ.สมจิต มองว่าต้องลุกขึ้นมาปฏิวัติระบบการเรียนการสอนอย่างจริงจัง ณ จุดนี้เองที่ทำให้โรงเรียนได้รับการสนับสนุนในเรื่องความคิดและเงินทุนจากบุคคลภายนอกผู้ไม่ประสงค์ออกนาม

“ตลอด ๒ ปีที่โรงเรียนบ้านจันทร์ได้ขอความช่วยเหลือจากคุณ ก. (นามสมมุติ) ในเรื่องความคิดสติปัญญาว่าโรงเรียนของเราจะเดินไปในทิศทางไหน จะให้เด็กเก่งวิชาการไปเลยคงจะเป็นไปไม่ได้สำหรับเด็กดอย แต่เราก็มีความคาดหวังว่าสักวันหนึ่งเขาจะต้องเก่ง เป็นเด็กที่เฉลียวฉลาด แม้ว่าจะเป็นเด็กชนเผ่า เรามีความคาดหวังอย่างนั้น แต่ตอนนั้นเราขอแค่ให้เด็กอ่านออกเขียนได้หรือมีทักษะชีวิตก่อน”

ด้วยจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้เด็กนักเรียนมีทักษะชีวิตที่เข้มแข็งรอบด้านก่อน ผอ.สมจิตและคณะครูจึงพยายามมุ่งเน้นการสอนให้เด็กๆ รู้จักการทำเกษตรกรรมภายใต้บริบทของสภาพแวดล้อมในพื้นที่ แม้จะเผชิญแรงต่อต้านจากผู้ปกครองในช่วงแรกก็มองว่าการสอนเรื่องการเกษตรนั้นไม่ใช่เรื่องของครู แต่เป็นหน้าที่ของพ่อแม่ กระนั้นเมื่อเด็กนักเรียนที่จบไปด้วยคะแนนปานกลางแล้วกลับมาบ้านเกิดเพราะไม่อาจหางานในตัวเมืองได้ หากทว่าก็กลับไม่สามารถใช้ชีวิตเฉกเช่นพ่อแม่ได้อีกเพราะขาดทักษะในเรื่องการทำเกษตรไปหมดสิ้น กระทั่งเรื่องง่ายๆ อย่างการกวาดบ้าน ล้างถ้วยล้างชาม พ่อแม่ยังเป็นฝ่ายทำเอง

ปัญหานี้เองที่ ผอ.สมจิตมองเห็นเป็นโอกาส จนนำไปสู่ความร่วมมือจากผู้ปกครองที่ส่งผลต่อเนื่องไปยังตัวเด็ก เมื่อเด็กได้เรียนรู้ทักษะการทำเกษตร ได้เรียนรู้เรื่องการปลูกผักพืชสวนครัวเพื่อกินเอง จากสภาพที่ค่อนข้างลำบากและยากจน เด็กนักเรียนก็เริ่มได้รับอาหารที่ครบถ้วน เมื่อเด็กนักเรียนได้รับอาหารที่อิ่มท้องแล้ว การศึกษาจึงจะตามมา

“จากนั้นมาก็เริ่มปลูกพืช ปลูกผัก แต่เราไม่เริ่มเฉพาะในโรงเรียน เราช่วมกับเด็กไปแจกชาวบ้าน ตอนนี้ผู้ปกครองก็มีผักของโรงเรียนกระจายกันไป อันนี้ก็เป็นจุดประกายการริเริ่มในเรื่องการพัฒนาโรงเรียนเมื่อปากท้องเขาอิ่มแล้ว เมื่อโรงเรียนได้สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนแล้ว สิ่งที่ต้องหันกลับมาดูก็คือเรื่องคุณภาพการศึกษา”

ในห้วงปี ๒๕๕๗-๒๕๕๘ โรงเรียนบ้านจันทร์เริ่มไปศึกษาดูงานที่โรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา แต่ด้วยสภาพความแตกต่างของบริบทพื้นที่ โรงเรียนบ้านจันทร์จึงเลือกรับแต่เพียงนวัตกรรมที่สอดคล้อง และนวัตกรรมที่ ผอ.สมจิตมองว่าสามารถปรับใช้ได้จริงๆ ก็คือกระบวนการจัดการการเรียนรู้ที่เน้นตัวเด็กเป็นสำคัญ ด้วยสภาพข้อจำกัดของพื้นที่บนดอย เพราะว่าเด็กๆ ทั้งบนดอยสูงและในป่าเขาล้วนต้องการความช่วยเหลือไม่ต่างจากเด็กๆ พื้นที่ราบ

สุดท้าย ผอ.สมจิตยังมองว่าความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวของครูดอยนั้นมีส่วนสำคัญ หากครูท้อแท้จากสภาพปัญหาต่างๆ การจะนำพาเด็กไปสู่ชีวิตที่ดีทั้งในเรื่องคุณภาพชีวิตและคุณภาพการศึกษาย่อมเป็นไปได้ยาก

ในประเด็นนี้ **ศรชัย ปันโย** ในฐานะครูดอยและอดีตนักเรียนชนเผ่าเล่าเสริมด้วยว่า

“เมื่อก่อนนี่คนพื้นที่ราบจะมีโอกาสได้เรียนหนังสือมากกว่าเรา มีอะไรมากกว่าเราเยอะแยะ แต่เรื่องการกินการอยู่เรายังไม่เท่าเทียมเขาเลย แล้วการจะเรียนหนังสือให้รู้เรื่องอย่างน้อยก็ต้องได้ทานอาหารที่มีประโยชน์ ต้องมีสุขภาพที่ดีก่อนซึ่งผู้อำนวยการก็ให้กำลังใจพวกเรตลอดว่า ถึงแม้เราจะเป็นนักเรียนชนเผ่า แต่เราจะต้องไม่เอาสิ่งเหล่านี้มาเป็นปมด้อยว่า เราสู้คนนั้นไม่ได้ สู้คนนี้ไม่ได้ แล้วเป้าหมายอีกอย่างก็คือ เราจะทำอย่างไรให้เขากลับมา กลับมาในที่นี้ก็คือ ถ้างลงไปอยู่พื้นที่ราบ ไปเจอสิ่งใหม่ๆ แล้วต้องไม่ลืมบ้านเกิดตัวเอง”

นอกจากโจทย์ในเรื่องการปลูกฝังให้เด็กนักเรียนกลับคืนสู่บ้านเกิดแล้ว อีกปัญหาหนึ่งที่ศรชัยพบเจอในฐานะของครูก็คือ การสื่อสารที่ต้องใช้ถึง ๓ ภาษา เพื่อจะแปลความหมายของคำหนึ่งคำ เช่น ข้อสอบ O-net มีโจทย์ให้นักเรียนเปรียบเทียบ แต่คำว่า ‘เปรียบเทียบ’ ก็กลับทำให้นักเรียนชนเผ่าเกิดคำถามว่าอะไรคือการเปรียบเทียบ

ดังนั้น ในทัศนะของศรชัย การจะปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกลรัฐจำเป็นต้องคำนึงถึงผู้คนที่แตกต่างเหล่านี้เมื่อกำหนดนโยบายออกมาด้วย

๔. สามทางของความยั่งยืน

‘โครงการผู้นำเพื่อพัฒนาการศึกษาที่ยั่งยืน Connex ED’ คือ โครงการหนึ่งในโครงการประชารัฐด้านการศึกษามีจุดมุ่งหมายในการนำผู้นำรุ่นใหม่จำนวน ๑,๐๐๐ คน จาก ๑๒ องค์กรของภาคเอกชนที่เข้ามาร่วมทำหน้าที่เป็น School Partners ให้กับสถานศึกษาทั่วประเทศด้วยการเข้าไปมีส่วนร่วมและทำงานร่วมกับคณะผู้บริหารโรงเรียนในการศึกษาปัญหาและความต้องการของสถานศึกษานั้นๆ

โครงการนี้วางหลักการสำคัญไว้ ๓ ประการ คือ ๑.สนับสนุนการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ ๒.ร่วมเสนอแนวทางพัฒนาโรงเรียนเพื่อให้ได้รับการสนับสนุนจากภาคเอกชน และ ๓.สร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

จากหลักการทั้งสามนี้ ศุภชัย ในฐานะหัวหน้าทีมภาคเอกชน คณะทำงานสานพลังประชารัฐด้านการศึกษา พื้นฐานและการพัฒนาผู้นำ ได้ตั้งข้อสังเกตหลังจากรับฟังเรื่องราวจากสามโรงเรียนต้นแบบไว้ว่า ครูของโรงเรียนแต่ละแห่งล้วนมีความรักในสิ่งที่ทำและมีความรักในตัวเด็ก ซึ่งในทัศนะของศุภชัย ‘ความรัก’ ถือเป็นหัวใจสำคัญของการวางรากฐานการศึกษาที่เปรียบเสมือนเข็มทิศ

“ผมเชื่อว่าเข็มทิศในการทำงานอยู่ที่ความรักกับความมั่นใจ ถ้าจะทำร้ายเด็กคนหนึ่ง ทำร้ายได้ง่ายนิดเดียว ก็คือ แค่ไม่ให้ความรักกับไม่ให้ความมั่นใจ รับรองมีผลไปทั้งชีวิตเลย เช่นเดียวกันความยั่งยืนต้องยืนอยู่บนฐานของความรัก ความเข้าใจ ช่วยเหลือกัน ผมได้เรียนรู้เรื่องความรับผิดชอบของเด็ก ซึ่งผมเชื่อว่าเป็นส่วนสำคัญมากที่จะช่วยสร้างความมั่นใจให้กับเด็ก รวมถึงเรื่องการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน ทำให้เด็กได้เรียนรู้ว่าตัวเองมีคุณค่า ไม่ว่าจะรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ตาม ว่าตัวเขาสามารถเป็นที่พึ่งพาให้กับผู้อื่นให้กับเพื่อนๆ หรือให้กับชุมชน”

ศุภชัยยังมองอีกว่า แม้บทบาทในภาคเอกชนจะมีส่วนอย่างมากในการสนับสนุน หากแต่ตัวผู้นำของโรงเรียนนั่นเองที่เป็นส่วนสำคัญที่สุด เพราะเป็นผู้นำตามธรรมชาติที่ภาคเอกชนจำเป็นต้องเสาะหาผู้นำเหล่านี้เพื่อนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลง

“ทั้งในภาคเอกชนและประชาชนต้องร่วมกันแชร์เป้าหมาย เอกชนนั้นมองศักยภาพในการสร้างระบบนิเวศทางการศึกษาและการบริหาร แต่ก็คงช่วยได้ในระดับหนึ่ง สิ่งสำคัญคือต้องสร้างผู้นำในการเปลี่ยนแปลง ซึ่งครูหลายท่านก็เป็นต้นแบบที่ดี ต้องช่วยกันคิดช่วยกันเสาะหา ถ้าโรงเรียนไหนมีผู้นำที่ดีอยู่แล้วก็ต้องเข้าไปส่งเสริมไปต่อยอดบางโรงเรียนที่อาจยังไม่มีผู้นำก็ต้องหาให้เจอ”

ภารกิจของภาคเอกชนในการเข้าไปช่วยเสริม เข้าไปต่อยอดมิได้จำกัดแค่เพียงเรื่องสรรหาบุคลากรเท่านั้น ยังรวมไปถึงการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆ เช่น การทำเกษตรที่สามารถพัฒนาไปเป็นวิชาชีพที่มั่นคง สร้างผลิตภัณฑ์และรายได้กลับมาสู่ตัวเด็กนักเรียนและครอบครัวได้

การเชื่อมต่อองค์ความรู้ของภาคเอกชนกับองค์กรทางสังคม ถือเป็นอีกมิติหนึ่งที่จะเสริมสร้างความเข้าใจในปัญหาของสังคมมากยิ่งขึ้น ซึ่งในทัศนะของศุภชัยมองว่าการเชื่อมต่อระหว่างองค์กรในลักษณะนี้ควรเริ่มตั้งแต่ระดับรากฐานคือ ระบบการศึกษาในโรงเรียน

สุดท้าย ศุภชัยมองว่า ความยั่งยืนของระบบการศึกษาไทยต่อจากนี้ ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่เรียกว่า ‘สามขาของความยั่งยืน’ ประกอบไปด้วย ความรัก ความเมตตา เป็นปัญญาสูงสุดในการอยู่รอดของมนุษย์ อันเป็นขาที่หนึ่ง ส่วนขาที่สองคือ ความฝันหรือความปรารถนาที่จะมีชีวิตที่ดีขึ้น โดยการเปรียบเทียบตัวเองกับความจริงของโลก เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ เกิดการปรับตัว เกิดนวัตกรรมที่นำไปสู่เทคโนโลยีพื้นฐานในสิ่งที่ดีขึ้นกว่าเดิม สำหรับขาสุดท้ายของความยั่งยืน คือ ความรับผิดชอบ เมื่อมีความรับผิดชอบก็จะทำให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืน

“ความปรารถนานั้นสามารถสร้างสรรค์ให้เกิดสิ่งดีๆ ในทางบวก ขณะเดียวกันก็สร้างสิ่งไม่ดีในทางลบได้เช่นกันขึ้นอยู่กับที่ตั้งเป้าหมาย หากตั้งความปรารถนาบนพื้นฐานของความรัก ความเกื้อกูล ความปรารถนาที่จะสรรค์สร้างนั้นก็เป็นสิ่งสวยงาม” ศุภชัยกล่าวทิ้งท้าย

๕. นานาชาติคณะ: แลกเปลี่ยนเรียนรู้

คุณหญิงชฎา วัฒนศิริธรรม

ประธานกรรมการมูลนิธิสยามกัมมาจล

เรื่องของพระราชบัญญัติการศึกษา ควรต้องมีการกำหนดขอบเขตให้ชัดเจนมากขึ้นระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนว่ามีอะไรบ้างอยู่ในวิสัยที่แต่ละฝ่ายจะทำได้ อย่างเช่นสยามกัมมาจลค่อนข้างที่จะกำหนดขอบเขตของตัวเองว่า พยายามที่จะต่อยอดและเชื่อมโยง หากโรงเรียนใดเข้มแข็งแล้วก็จะผลักดันให้เป็นแบบอย่างสำหรับโรงเรียนอื่นเพื่อให้เกิดการนำไปใช้ต่อ แต่สิ่งที่กังวลมีอยู่ว่า การสร้างกลไกที่จะช่วยทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้กันในลักษณะนี้เพียงพอแล้วหรือยัง เนื่องจากกลไกบางอย่างของราชการก็ไม่เอื้ออำนวยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ง่าย และภาคเอกชนเองก็ไม่สามารถที่จะเข้าไปล่วงล้ำสิ่งที่ราชการทำ รวมถึงอุปสรรคในระดับปฏิบัติที่จะเข้าไปช่วยบริหารจัดการสิ่งต่างๆ ในโรงเรียน

สยามกัมมาจลพยายามทำเรื่องเยาวชน เพราะเห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญที่สุดสำหรับประเทศชาติ ถ้าทำให้เยาวชนเป็นคนดี เป็นคนเก่ง ในที่สุดชาติก็จะรอด บทบาทของเราคือการอยู่เบื้องหลัง เราต้องไม่ทะเลาะทะเลาะกันไปที่สร้างงานใหญ่ และไม่ทำในสิ่งที่เราไม่สามารถดูแลได้

วิเชียร ไชยบัง

ผู้อำนวยการโรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา จังหวัดบุรีรัมย์

จะเห็นได้ว่าโรงเรียนของรัฐหลายๆ แห่งประสบปัญหาคล้ายกัน อาจเป็นเพราะด้วยสภาพนิเวศของระบบการศึกษาไม่เอื้ออำนวย แต่หากเราช่วยกันให้กำลังใจครู ส่งเสริมศักยภาพให้กับครู ก็จะมีโอกาสที่เราจะเห็นการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจากประสบการณ์การทำงานที่ผ่านมาสามารถสรุปปัญหาของโรงเรียนต่างๆ และแนวทางปฏิรูปได้ดังนี้

๑. กระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูยังไม่เท่าทันต่อการพัฒนาคน
๒. ความมีโรงเรียนต้นแบบเพื่อเป็นแนวปฏิบัติที่เข้าใจได้ง่ายสำหรับครูและนำไปใช้ได้จริง
๓. ความมีการสร้างครูหรือผู้อำนวยการโรงเรียนให้เป็นผู้ว่าการเปลี่ยนแปลง กระตุ้นให้ครูคนอื่นๆ เกิดแรงบันดาลใจ โดยเฉพาะในกรณีที่ครูเหนื่อยล้าจนไม่สามารถพัฒนาด้านการเรียนการสอนได้
๔. โครงการประชารัฐการศึกษาที่เป็นอยู่ในปัจจุบันไม่อาจทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงใดๆ ได้ หากยังขาดความร่วมมือจากทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง

ผศ.ดร.เฉลิมชัย บุญยะลีพรรณ

อดีตอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผมเห็นพลังของภาคเอกชนกับการปฏิรูป เชื่อว่าภาคเอกชนมีความตั้งใจมากกว่า ๕๐ ปี เพราะมีทรัพยากรพอสมควร ไม่ว่าจะเป็นการแจกอุปกรณ์การเรียนการสอน การอบรมครู พาไปดูงาน ซึ่งเป็นกระบวนการหนึ่งของ Social Welfare ก่อนจะพัฒนามาเป็น CSR และ Social Enterprise (กิจการเพื่อสังคม)

ระบบนิเวศที่สำคัญของการศึกษาภาครัฐคือ ภาคเอกชนไม่จำเป็นต้องลงเงินเยอะ แต่เข้าไปเสริมในจังหวะที่ไม่พอ ภาคเอกชนอาจจะต้องลงทุนสำรวจพื้นที่แต่ละโรงเรียน แต่ละชุมชน เพื่อค้นหาว่าอะไรคือสิ่งที่เป็นปัญหาและกระจายทรัพยากรเข้าไปเติมในส่วนที่ขาด ที่ผ่านมากการศึกษาของเราทำโดยภาครัฐมานานมากแล้ว ถ้าภาคเอกชนเข้ามาช่วยทำให้เกิดภาครัฐ ผมคิดว่ามีความหวัง

ไพศาล เล่าห์เรณู

ผู้ทรงคุณวุฒิ

จากประสบการณ์ทำงานในสหประชาชาติ ๓๐ ปี อยากเสนอมุมมองอีกด้านหนึ่งหลังจากได้ทราบข่าวว่า ผลการสอบ PISA (Programme for International Student Assessment) เด็กไทยเราได้อันดับ ๕๕ ผมก็รู้สึก ตกใจและค่อนข้างผิดหวัง แต่ผมคิดว่าเด็กไทยไม่ได้โง่ ต้องเก่งกว่านั้นแน่ แต่ทำไมเป็นอย่างนั้น เราจะแก้อย่างไร

จนเมื่อผมได้มาฟังในวันนี้ทำให้ผมมีความหวัง ไม่หมดหวัง หากภาครัฐและภาคเอกชนยังมีความคิดใหม่ๆ สิ่งหนึ่งที่ผมอยากเสนอคือ เรากำลังอยู่ในศตวรรษที่ ๒๑ ดังนั้น การจะปฏิรูปการศึกษาเราต้องทำให้องค์กรของเราทันต่อศตวรรษที่ ๒๑ ให้ได้ก่อน ขณะเดียวการพัฒนาเด็กนักเรียนก็ควรมีการพัฒนาในด้านภาษาให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้เท่าทันต่อโลกปัจจุบัน

ไกรศักดิ์ วรทัต

ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์

หากกล่าวถึงกระบวนการทำงานในพื้นที่อย่างเป็นทางการ ทางจังหวัดสุรินทร์จะเน้นการเอาพื้นที่เป็นตัวตั้ง โดยเฉพาะเรื่องการส่งเสริมการพัฒนาทักษะอาชีพ มุ่งเน้นการศึกษาเพื่อการมีงานทำ

การใช้กลไกระดับจังหวัดในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการเรียนรู้ จะส่งผลให้การจัดการศึกษาสามารถตอบโจทย์ความต้องการภายในจังหวัดได้ชัดเจนขึ้น แต่ที่สำคัญต้องคำนึงด้วยว่า แต่ละจังหวัดย่อมมีความต้องการที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้น จังหวัดจึงควรเป็นผู้กำหนดโจทย์การทำงานด้วยตัวเอง ตามแต่ละบริบทสภาพปัญหา และความต้องการที่แตกต่างกัน

จังหวัดสุรินทร์มีเป้าหมายให้เด็กนักเรียนพื้นที่มีคุณลักษณะ ๓ ด้าน คือ เก่ง ดี และมีงานทำ ซึ่งลำพังอาศัยแค่กลไกของภาครัฐคงไม่พอ จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากภาคเอกชนด้วย เพราะภาคเอกชนมีองค์ความรู้ในด้านการพัฒนาอาชีพโดยตรง ซึ่งเชื่อว่าจะช่วยให้กลไกการทำงานในระดับจังหวัดทำได้ดียิ่งขึ้น

อรพินธ์ สุขชาติ

ตัวแทนบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน)

จุดมุ่งหมายที่แท้จริงของภาคเอกชนในโครงการประชารัฐการศึกษา คือ การเข้าไปส่งเสริมองค์ความรู้ และการบริหารจัดการความรู้ให้กับโรงเรียน มากกว่าแค่การให้ทุนสนับสนุนเพียงอย่างเดียว แต่ต้องร่วมคิด ร่วมทำไปด้วยกัน

ในฐานะที่เป็นหัวหน้าคณะกรรมการผู้คัดกรองโครงการต่างๆ พบว่าหลายโครงการที่ทางโรงเรียนเสนอเข้ามาถือเป็นความตั้งใจดีของผู้บริหารและครูในโรงเรียน แต่ก็พบด้วยว่าโครงการอีกครั้งหนึ่งยังไม่เป็นที่น่าพอใจ เพราะหลายโรงเรียนมองว่าอยากให้ภาคเอกชนช่วยเหลือแบบสาธารณกุศล โดยไม่ได้คำนึงว่าโครงการที่เสนอขอทุนนั้นจะเกิดประโยชน์ต่อการศึกษาระดับของเยาวชนอย่างไร

คณะกรรมการของเราพูดคุยอยู่เสมอว่า เราจะต้องสอนให้เขาหาปลา เราไม่อย่างแจกปลา แต่หลายโรงเรียนกลับเสนอโครงการเพื่อขอปลา ซึ่งเป็นเรื่องที่ทำให้เรารู้สึกค่อนข้างหนักใจ เพราะสังคมไทยปลูกฝังค่านิยมของการเป็นผู้รับมากกว่าการเป็นผู้ให้

ด้วยเหตุนี้ ครูจึงควรให้ความสำคัญกับเป้าหมายที่จะทำให้การปฏิรูปการศึกษาเกิดความมั่งคั่งและยั่งยืน ขณะเดียวกัน ต้องปลูกฝังให้ครูรุ่นใหม่มีจิตสำนึกรักบ้านเกิดและกลับไปช่วยพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

พิทักษ์ ไสตยาคม

นักวิชาการศึกษา กลุ่มวิจัยและส่งเสริมการวิจัยทางการศึกษา

สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ขณะนี้สำนักพัฒนาฯ ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการการศึกษาประชารัฐอยู่ สิ่งที่ผมเห็นมาตลอดคือ ความตั้งใจของทั้ง ๑๒ บริษัท ในการช่วยขับเคลื่อนเรื่องการศึกษา ได้เห็นถึงพลังที่จะเข้ามาช่วยทำให้โรงเรียนและการศึกษาดีขึ้น

จากที่ได้รับการสะท้อนข้อมูลมาว่า โรงเรียนของเรายังหวังแต่วัตถุ หวังแต่จะได้รับงบประมาณ เราก็รู้สึกไม่สบายใจอย่างมาก และมีการพูดคุยกันว่าเราจะปรับทัศนคติอย่างไรให้ทางโรงเรียนเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ที่ภาคเอกชนจะเข้ามาช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาร่วมกัน

ปิยากรณ์ มั่นทะจิตร

ผู้จัดการมูลนิธิสยามกัมมาจล

หากถอดบทเรียนจากสิ่งที่ดิฉันได้เรียนรู้ ประการแรก ผู้อำนวยการโรงเรียนมี ๒ ประเภท คือ ผอ.นักพัฒนา กับ ผอ.นักส่งเสริม ซึ่งสำคัญทั้งคู่ ในโรงเรียนที่มีปัญหาหลายๆ ต้องการ ผอ.นักพัฒนา อย่างเช่นโรงเรียนบ้านตะเคียนราม ขณะที่โรงเรียนวัดไผ่เกาะโพธิ์งามเป็นโรงเรียนที่ต้องการ ผอ.นักสนับสนุน ทำให้สามารถสานต่อนโยบายเดิมที่ดีอยู่แล้วได้ ฉะนั้น ดิฉันพบว่าเราต้องการ ผอ.ที่มีลักษณะทั้งสองประการ แต่ขึ้นอยู่กับสถานการณ์หนักเบาของแต่ละโรงเรียน

สำหรับตัวครูเอง สิ่งสำคัญคือ ครูต้องรักเด็ก แล้วเด็กจะรักครู ครูต้องมีความเมตตากับเด็ก เพราะความสำเร็จไม่ได้เริ่มจากวิชาการ แต่ความสำเร็จเริ่มจากทักษะชีวิต ทักษะการทำงาน การปลูกฝังนิสัยและวินัย สุดท้ายก็จะกลับมาเติมเต็มให้เด็กมีความสนใจในการเรียนมากขึ้น จุดนี้เองที่เป็นการพัฒนาปัญญาภายในไปสู่การพัฒนาปัญญาภายนอก

ดร.สมศักดิ์ ชุณหรัศมิ์

รองประธานมูลนิธิสภานโยบายการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษา (มสช.)

เป้าหมายของการศึกษาไม่ใช่การทำให้เด็กสอบได้คะแนนดี แต่เป็นการสร้างมนุษย์ที่สมบูรณ์ สิ่งที่ต้องทำหลังจากนี้คือ ทำอย่างไรให้ภาคเอกชนเข้ามาเป็นเพื่อนคู่คิดและส่งเสริมให้เกิดโรงเรียนดีๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การปฏิรูปการเรียนรู้มีพลังมากยิ่งขึ้น และสร้างความสัมพันธ์ในการทำงานที่ต่างไปจากเดิม

พลังในการปฏิรูปการเรียนรู้กับการเปลี่ยนแปลงประเทศไทย นับจากนี้มีความจำเป็นต้องแสวงหาความร่วมมือกับภาคเอกชนให้มากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการผลักดันประเทศให้เดินไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ศ.บพ.วิจารณ์ พานิช

ประธานมูลนิธิสคส-สฤๅดวรงค (มสส.)

การศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงประเทศไทย และการจะเปลี่ยนแปลงการศึกษาได้ต้องเปลี่ยนที่กระบวนการเรียนรู้ คือการเรียนรู้จากการปฏิบัติ การลงมือทำ และทำร่วมกัน ไม่ใช่แค่เรียนวิชา แต่ต้องเรียนชีวิต เพื่อให้เด็กมีทักษะในการเติบโตไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่บนโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งการสอนด้วยวิธีท่องจำไม่สามารถฝึกคนให้มีทักษะชีวิตได้

เวทีนี้จะไม่ใช่เวทีท้ายสุด แต่จะเป็นเวทีที่จะต่อยอดไปสู่การเปลี่ยนแปลงประเทศไทย

“ปัญหาที่เป็นต้นเหตุคือ การผูกขาดระบบการศึกษากว่า ๓๗,๐๐๐ โรงเรียนไว้ในมือของภาครัฐ ทำให้กลไกตลาดไม่ทำงานเท่าที่ควร... ดังนั้น ถ้าเราจะปรับเปลี่ยนเรื่องการศึกษา โจทย์ก็คือทำอย่างไรจึงจะกระจายทรัพยากรได้อย่างทั่วถึง ซึ่งกองทุนประชาชาติการศึกษาอาจเป็นจุดเริ่มต้นได้อย่างหนึ่ง และกลไกการตลาดจะจับเคลื่อนได้ก็ต้องเริ่มจากความโปร่งใส การวางเป้าหมาย และการติดตามประเมินผล”

ศุภชัย เจียรวนนท์

รองประธานกรรมการ
เครือเจริญโภคภัณฑ์

กรรมการผู้จัดการใหญ่ และประธานคณะผู้บริหาร
บริษัท ทรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)

ในฐานะหัวหน้าทีมภาคเอกชน
คณะทำงานสานพลังประชารัฐ
ด้านการศึกษาพื้นฐานและการพัฒนาผู้นำ

ศุภชัย เจียรวนนท์

“มองสุขภาพให้กว้าง สร้างความสุขให้สังคม”

จัดพิมพ์และเผยแพร่

เวทีการศึกษากับการเปลี่ยนแปลงประเทศไทย
แผนสุขภาพเด็ก เยาวชน และครอบครัว
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
มูลนิธิสตรี-สุขภาพดีวงศ์ (มสส.)

ที่ปรึกษา

นพ.ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์
เพ็ญพรรณ จิตตะเสนีย์

ผู้จัดการ

เนาวรัตน์ ชุมยวง

ศิลปิน

ณขวัญ ศรีอรุโณทัย
ชิน เอกก้านตรง

สนับสนุนโดย

สำนักสนับสนุนสุขภาวะ เด็ก เยาวชน และครอบครัว
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
อาคารศูนย์เรียนรู้สุขภาวะ เลขที่ ๙๙/๘ ซอยงามดูพลี
แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กรุงเทพฯ ๑๐๑๒๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๓๔๓ ๑๕๐๐
โทรสาร ๐ ๒๓๔๓ ๑๕๕๑
www.thaihealth.or.th

ดำเนินการผลิต

เปนนไท พับลิชชิ่ง
โทรศัพท์ ๐ ๒๗๓๖ ๙๙๑๘
โทรสาร ๐ ๒๗๓๖ ๘๘๙๑
waymagazine@yahoo.com
waymagazine.org

ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการปฏิรูปการเรียนรู้ได้ที่
[facebook คิด เปลี่ยน เรียน รู้](#)
: เวทีการศึกษากับการเปลี่ยนแปลงประเทศไทย

